

Daniel VASILE Ionuț Ciprian DASCĂLU

Considerații generale privind infracțiunile contra vieții

Drept

Daniel VASILE,
Ionuț Ciprian DASCĂLU

Considerații generale
privind
infracțiunile contra vieții

Lumen

Iași, 2008

Daniel VASILE
Ionuț Ciprian DASCĂLU
Considerații generale privind infracțiunile contra vieții

Editura Lumen este acreditată CNCIS sub nr 003
www.edituralumen.ro

Redactor: Morariu Irina Maria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale:

VASILE, Daniel

DASCĂLU, Ionuț Ciprian

Considerații generale privind infracțiunile contra
vieții/ Daniel VASILE, Ionuț Ciprian

DASCĂLU -Editura Lumen

Bibliografie

Pag. 91

ISBN- 978-973-166-040-0

Daniel VASILE
Ionuț Ciprian DASCĂLU

Considerații generale
privind
infracțiunile contra vieții

Lumen

Iași, 2008

**Pagin 1 sat
goal inten ionat**

Cuprins:

Considerații generale privind infracțiunile contra vieții.....	7
<i>Secțiunea 1. Noțiuni introductive.....</i>	<i>7</i>
<i>Secțiunea 2. Aspecte generale privind apariția și stingerea dreptului la viață.....</i>	<i>11</i>
<i>Secțiunea 3. Aspecte criminologice .....</i>	<i>14</i>
<i>Secțiunea 4. Competența cercetării .....</i>	<i>17</i>
CAPITOLUL II. Omorul. Aspecte penale	21
<i>Secțiunea 1. Omorul. Conținut legal.....</i>	<i>21</i>
<i>Secțiunea 2. Omorul calificat. Concept și calificare. Condiții preexistente .....</i>	<i>22</i>
<i>Secțiunea 3. Circumstanțe în prezența cărora există omor calificat .....</i>	<i>24</i>
<i>Secțiunea 4. Omorul săvârșit cu premeditare. Conținut legal. Condiții preexistente .....</i>	<i>26</i>
CAPITOLUL III. Metodologia investigării omorului săvârșit cu premeditare	29
<i>Secțiunea 1. Noțiuni introductive .....</i>	<i>29</i>
1.1. Importanța și rolul investigației criminalistice a omorului săvârșit cu premeditare.....	29
1.2. Principalele probleme ce trebuie clarificate în cursul cercetării.....	30
1.3. Modalități de dovedire a omorului.....	37
<i>Secțiunea 2. Reguli metodologice aplicate în investigarea omorului.....</i>	<i>39</i>
<i>Secțiunea 3. Importanța cercetării în echipă a omorului cu premeditare.....</i>	<i>41</i>
<i>Secțiunea 4. Primele măsuri luate de organele de urmărire penală în cercetarea omorului cu premeditare.....</i>	<i>42</i>

CAPITOLUL IV. Particularitățile cercetării la fața locului în caz de omor săvârșit cu premeditare..... 45

Secțiunea 1. Aspecte generale privind cercetarea la fața locului în caz de omor cu premeditare..... 45

1.1. Cercetarea în faza statică..... 47

1.2. Cercetarea în faza dinamică 49

Secțiunea 2. Examinarea cadavrului..... 51

2.1. Constatarea morții victimei..... 51

2.2. Examinarea propriu-zisă a cadavrului..... 52

2.3. Stabilirea datei morții și a eventualelor modificări în poziția cadavrului..... 55

Secțiunea 3. Particularitățile cercetării omorului în funcție de mijloacele și procedeele folosite de făptuitor pentru suprimarea vieții victimei..... 57

CAPITOLUL V. Alte activități destinate investigării omorului 65

Secțiunea 1. Disponerea constatării ori a expertizei medico-legale..... 65

Secțiunea 2. Disponerea constatărilor tehnico-științifice sau a expertizelor criminalistice..... 68

Secțiunea 3. Elaborarea versiunilor de urmărire penală..... 73

Secțiunea 4. Efectuarea unor acte de urmărire penală 76

4.1. Ascultarea martorilor 76

4.2. Ascultarea învinutului sau inculpatului..... 78

4.3. Confruntarea 79

4.4. Percheziția..... 79

Secțiunea 5. Particularități ale cercetării omorului cu premeditare urmat de dezmembrarea cadavrelor..... 80

CAPITOLUL VI. Concluzii..... 83

Bibliografie selectivă 87

Considerații generale privind infracțiunile contra vieții

Secțiunea 1. Noțiuni introductive

Infracțiunile contra vieții se caracterizează, în principal, prin elementul lor material ce constă în atingerea valorilor sociale ocrotite de lege. Această atingere poate avea consecința cea mai gravă, adică stingerea vieții și desființarea fizică a persoanei.

Gradul de pericol social pe care îl reprezintă faptele incriminate sub denumirea generică de „omucidere” este deosebit de ridicat, ele punând în primejdie nu numai securitatea fiecărei persoane, ci implicit, a întregii colectivități. Aceasta deoarece, fără asigurarea cadrului legal care să garanteze respectul pentru viața persoanelor, nu este posibilă o liniștită conviețuire-atât la nivel microsocal, cât și la nivel macrosocial.

Cu toate că faptele de omucidere lezează grav aceleași relații sociale, fiind susceptibile de a avea ca rezultat moartea unei persoane, gradul de pericol social pe care îl prezintă fiecare diferă, în raport cu forma de vinovăție, relațiile dintre făptuitor și victimă, modul în care s-a săvârșit infracțiunea, sa. Este de observat faptul că deosebirile menționate se răsfrâng, atât asupra sancțiunii, cât și a conținutului incriminărilor.

Codul penal român, sub denumirea generică de „omucidere” incriminează faptele care aduc atingere vieții omului, ca atribut fundamental și indispensabil al persoanei umane și de care depinde existența și ființa sa.

Aceste incriminări sancționează cele mai grave atentate împotriva persoanei: omorul¹, omorul calificat, omorul deosebit de grav, pruncuciderea, uciderea din culpă, determinarea sau înlesnirea sinuciderii.

---

¹ Codul penal al României, art. 174

Apărarea persoanei, și îndeosebi a vieții, constituie o preocupare constantă, comună tuturor sistemelor de drept. În orice orânduire socială, viața a fost ocrotită de lege, nu atât ca fenomen biologic, ci mai presus de toate, ca fenomen social, ca valoare primară și absolută a oricărei societăți, ca o condiție indispensabilă a însăși existenței societății omenești. Legea ocrotește nu numai interesul fiecărui individ de a trăi, de a-și conserva și prelungi viața, dar mai ales interesul societății ca viața fiecărui om să fie păstrată și respectată de ceilalți, conservarea vieții indivizilor fiind hotărâtoare pentru existența societății care nu poate fi concepută decât ca fiind formată din indivizi în viață².

Încă din cele mai vechi timpuri, fiecare grup social s-a preocupat să asigure prin toate mijloacele ocrotirea vieții indivizilor, apelând fie la reguli tradiționale, la reguli religioase, la reguli morale, fie la cele juridice. Dintre mijloacele juridice de apărare, legea penală a avut, de timpuriu, un rol mai important, dreptul penal fiind forma cea mai energică de influențare a relațiilor sociale și de ocrotire a valorilor fundamentale ale societății.

Persoana umană a constituit întotdeauna valoarea socială cea mai ocrotită în cadrul relațiilor interumane, începând cu codul Hammurabi, codurile chinezești, cărțile egiptene, legile lui Solon, Dracon, legile romane, legile popoarelor germanice, și până la legiurile epocii moderne, sancționând pe cei ce atentau la viața, integritatea corporală, sănătatea, libertatea și demnitatea omului. Vechile noastre pravile incriminau, de asemenea, faptele de omor, întocmai ca și codurile penale ale României moderne din 1864, 1936.

La data de 10 decembrie 1948, Adunarea Generală a ONU a adoptat și proclamat “Declarația universală a drepturilor omului”. În articolul 3 din declarație se arată că “Orice om are

---

² V. Manzini, *Tratatto di divitto penale italiano, volume ottavo*, Torino, 1937, pag. 8

dreptul la viață, libertate și inviolabilitatea persoanei”, iar în Pactul cu privire la drepturile civile și politice prevede în Art. 6, că “Dreptul la viață este inerent persoanei umane. Acest drept trebuie ocrotit prin lege. Nimeni nu poate fi privat de viața sa în mod arbitrar”. Acest drept figurează și în alte documente internaționale importante, și anume, în “Convenția europeană pentru protecția drepturilor omului și libertăților fundamentale”. Constituția României, adoptată în decembrie 1991, reglementează și garantează dreptul la viață în art. 22.

Viața umană este ocrotită de legea penală într-un cadru mai larg, acela al ocrotirii persoanei și a principalelor atribute ale acesteia: viața, integritatea fizică și psihică, sănătatea, libertatea, inviolabilitatea vieții sexuale, onoarea. Fiecare din aceste însușiri ale persoanei constituie valori pe care statul de drept are menirea și obligația să le ocrotească, să le asigure existența și dezvoltarea. Aceste valori nu reprezintă realități izolate, ci au o importanță socială; în jurul și pe baza lor se formează, se desfășoară și se dezvoltă relații interumane, conferind acestor valori caracterul de valori sociale³.

Ansamblul faptelor care aduc atingere valorilor sociale menționate au fost incriminate în legea penală, în Titlul II⁴ din Codul penal sub denumirea de “Infracțiuni contra persoanei”.

Disponerea în acest mod a incriminărilor ține seama de obiectul lor juridic generic comun. În cadrul acestui Titlu, faptele care aduc atingere fiecăreia din valorile sociale constitutive a ansamblului de valori referitoare la persoana umană sunt incriminate în secțiuni distincte, ținând cont de obiectul juridic comun al fiecărui subgrup.

O asemenea secțiune distinctă în cadrul infracțiunilor contra persoanei o constituie și infracțiunea intitulată omucidere,

---

³ Al. Boroi, *Infracțiuni contra vieții*, Editura Națională, București, 1996, pag. 13

⁴ Codului penal român- titlul II, partea specială

cuprinzând incriminarea tuturor faptelor ce aduc atingere vieții persoanei.

Cuprinderea acestor incriminări într-o secțiune aparte ține seama de existența unui obiect juridic comun al subgrupului infracțiunilor contra vieții, și anume acea sferă de relații sociale care se formează și se dezvoltă în jurul acestei valori sociale, viața omului.

Concepând viața ca o relație socială, se explică de ce nu este posibilă incriminarea și sancționarea încercării de sinucidere. Aceasta nu e de conceput, nu pentru că o persoană nu ar avea dreptul să-și ridice viața, ori pentru că sinuciderea nu ar fi în contradicție cu interesele persoanei sau că fapta nu ar fi de natură să alarmeze societatea, ci pentru că în această situație nu poate fi vorba de o relație socială cu privire la viață. O persoană nu poate stabili relații sociale cu sine însăși, ca urmare, lipsește obiectul juridic special al ocrotirii penale, adică relația socială care se creează în jurul acesteia și conferă semnificație acestei valori devenind astfel o valoare socială⁵.

---

⁵ V. Manzini, op. cit., pag. 8

Secțiunea 2. Aspecte generale privind apariția și stingerea dreptului la viață

Viața este ocrotită de legea penală din momentul apariției și până la încetare.

Momentul de început al vieții persoanei este cel al nașterii. Deși s-ar părea că determinarea acestui moment este simplă, în realitate nu este așa. Nașterea persoanei, implicit a vieții, fiind un proces din mai multe etape, în literatura de specialitate s-au exprimat mai multe păreri asupra momentului în care se poate considera că un om este în viață.

După o opinie mai veche, omul era considerat în viață din momentul în care fătul a dobândit, prin naștere, existență extrauterină independentă, moment pe care îl marchează respirația copilului⁶.

Conform Codului penal anterior, în literatura noastră de specialitate, s-a exprimat și punctul de vedere potrivit căruia, despre un om în viață se poate vorbi nu neapărat din momentul respirației copilului, ci din momentul în care copilul se angajează în procesul nașterii, prin urmare înainte ca acesta să fie expulzat și să-și înceapă existența sa extrauterină⁷.

Acest punct de vedere a fost reafirmat de unii autori și după intrarea în vigoare a Codului penal din 1968, desprinzându-se concluzia că suprimarea copilului după ce s-a declanșat procesul nașterii, chiar dacă expulzarea acestuia nu a avut loc, constituie omor⁸.

Împotriva acestei păreri s-a susținut că dreptul la viață implică existența vieții; ori, despre aceasta se poate vorbi nu din

---

⁶ Saltelli, Romano – Di Falco, *Nuovo Codice penale comentato*, U.T.E.T., Torino, 1940, pag. 232

⁷ Gr. Râpeanu, *Manual de drept penal al R.P.R.*, partea specială, București, 1960, pag. 73

⁸ O. A. Stoica, *Drept penal*, partea specială, Editura Didactică și pedagogică, București, 1976, pag. 64

momentul fiziologic al nașterii naturale, ci abia din momentul când acest proces, luând sfârșit, copilul este expulzat și își începe viața sa extrauterină⁹.

În sprijinul acestei păreri s-au invocat și dispozițiile articolului 177 Cod penal, care descriind fapta de pruncucidere, arată că aceasta constă în “uciderea copilului nou-născut, săvârșită imediat după naștere...”.

Există și opinia după care nu ar fi posibil să se fixeze, teoretic și în abstract, momentul apariției vieții, și implicit a dreptului la viață al copilului, acest moment fiind condiționat de particularitățile procesului nașterii în fiecare caz în parte¹⁰.

Împotriva acestei păreri s-ar putea susține că, oricâte particularități ar prezenta procesul nașterii unui individ sau altul, criteriul după care viața începe odată cu existența autonomă a copilului și când acesta s-a desprins de viața intrauterină, rămâne valabil mai departe, fiind impus de procesul natural al apariției vieții.

Momentul în care se sfârșește viața, de asemenea, constituie o problemă ce nu a fost deplin elucidată. În ciuda aparențelor, și cu excepția unor cazuri rare, moartea nu constituie un fapt instantaneu, viața nu părăsește deodată întreaga emisferă cerebrală, cu atât mai mult celelalte organe sau țesuturi¹¹. Există situații de tranziție ale dispariției vieții, caracterizate prin șoc, colaps, sincopă, comă, agonie, moarte aparentă, când trecerea spre moartea definitivă se desfășoară în etape, ca o succesiune de stări care îngreunează surprinderea momentului morții¹². În

---

⁹ C. Bulai, *Curs de drept penal*, partea specială, vol. I, București, 1975, pag. 116

¹⁰ T. Vasiliu și colaboratorii, *Codul penal comentat și adnotat*, partea specială, vol. I, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1975, pag. 70

¹¹ I. Dobrinescu, *Infracțiuni contra vieții persoanei*, Editura Academiei Române, București, 1987, pag. 23

¹² Gh. Scripcaru, M. Terbancea, *Patologia medico-legală*, Editura Didactică și pedagogică, București, 1978, pag. 33

morțile violente, prin leziuni traumatiche sau diencefalice, agonia poate lipsi, ca și la unele morți subite. În alte cazuri însă, cum sunt asfixiile, intoxicațiile cu cianură, bolile cu evoluție supraacută, agonia este de scurtă durată, iar în altele, cum sunt bolile cronice, ca tuberculoza, cancerul și unele intoxicații ea este de lungă durată¹³.

În raport cu acest spectru larg de situații concrete în care se desfășoară procesul morții unei persoane, e dificil de adoptat reguli absolute. Totuși, medicii iau în considerare două situații distincte, și anume: moartea clinică, determinată de încetarea funcțiilor aparatelor respirator și circulator, și moartea biologică sau cerebrală, care se instalează ceva mai târziu, după o stare de comă cu o durată mai scurtă sau mai lungă, în funcție de cauza morții¹⁴. Între aceste două momente, deși funcțiile sistemului nervos central, respirator și circulator sunt oprite, se poate încă interveni în unele cazuri prin metode de reanimare, ca viața să fie salvată, aceasta nemaifind posibil după ce a intervenit moartea biologică.

---

¹³ A. Kraus-Manolescu, I. Preda, *Tanatologie medico-legală*, Editura Medicală, București, 1967, pag. 63

¹⁴ R. Kallman, *Rechtsprobleme bei der organtransplantation Straf und zivil rechtliche Erwangungen in "Zeitschrift für das gesamte Familienrecht"*

Secțiunea 3. Aspecte criminologice

Situându-ne în perioada de tranziție, odată cu trecerea țării noastre de la un regim totalitar la democrație, s-au conturat și o serie de premise care, în final, pot conduce la creșterea numărului fenomenelor antisociale săvârșite de către anumite categorii de persoane, indiferent de vârstă, grad de cultură și civilizație, ocupație și alte criterii. Astfel, o serie de factori criminogeni se accentuează odată cu evoluția vieții de zi cu zi, care devine din ce în ce mai grea pentru unele categorii de persoane crescând astfel tensiunile sociale dintre acestea, săvârșindu-se infracțiuni grave, chiar și atunci când nu există suficiente motive pentru a comite o astfel de faptă.

Exemple de factori criminogeni pot constitui: familia- primele persoane cu care individul intră în contact, în cadrul căreia se conturează un alt factor criminogen, și anume, educația individului pe care acesta o primește încă de la o vârstă fragedă. Anturajul, alcoolul și gradul scăzut de cultură al unora (analfabetismul) constituie, de asemenea, factori criminogeni care, asociați și cu veniturile deosebit de mici ale unor categorii de persoane pot conduce la violență (în special familială).

Accentuând cu o viziune de ansamblu asupra cauzelor infracțiunilor asupra vieții se observă că, în majoritatea cazurilor aceste infracțiuni sunt comise de indivizi care și-au pierdut simțul uman, dominați de mentalități profund retrograde, de concepții suburbane, primitive și josnice, elemente neadaptate a căror structuri psihologice și etice proiectează răsturnat valorile sociale, aceștia manifestând o desăvârșită insensibilitate, cel mai adesea unită cu o imbecilizare intelectuală, cu o mumificare sufletească, cu trăsături esențialmente dizarmonice, adică cu tendințe impulsive, agresive, obsesive, paranoide sau chiar schizoide, ori cu sugestibilitate exacerbată¹⁵.

---

¹⁵ Al. Boroi, op. cit., pag. 27

Majoritatea teoriilor care tratează etiologia faptelor contra vieții utilizează conceptul de “personalitate criminală”, ca bază teoretică a explicării acestui tip de comportament.

Astfel, din perspectiva teoriei psihanalitice a doctorului Sigmund Freud, entitățile responsabile pentru agresivitatea individuală ar fi atât Sinele cât și Supereul. La nivelul Sinelui, comportamentul violent este un rezultat al declanșării necontrolate ale pulsurilor organice antisociale, care în anumite condiții, înlătură cenzura impusă de Eu și Supereu. La acest nivel orice persoană este considerată a fi capabilă să săvârșească infracțiuni grave, cu violență. Insuficienta structurare a Supereului permite acceptarea nediferențiată a instinctelor și tendințelor abisale cu caracter antisocial, cenzura morală fiind abolită din necunoaștere, nepricepere, indiferență ori lipsă de maturitate socială. Acesta este motivul pentru care, de altfel, infractorii minori se bucură de un tratament penal atenuat. Structura negativă a Supereului sugerează existența unei personalități profund antisociale care, în timp, a asimilat norme și valori total opuse celor general acceptate de societate. La această categorie se plasează infractorii ce săvârșesc fapte de omor calificat și omor deosebit de grav. Principala lor caracteristică, alături de agresivitate, este indiferența afectivă, lipsa de sensibilitate față de suferința umană¹⁶.

Persoanele care suferă de un complex de vinovăție cu bază reală sau imaginară se implică uneori în săvârșirea unor infracțiuni de omor pe care le “semnează” pentru a fi descoperiți cu ușurință și pentru a primi o pedeapsă pe care ei înșiși nu sunt în stare să și-o aplice.

---

¹⁶ Al. Boroî, op. cit., pag. 27

Continuarea acestui volum o puteți lectura achiziționând volumul de pe

www.editalumen.ro

www.lumenpublishing.com

sau din librăriile noastre partenere.

ISBN 973-166-040-2

9 780731 660400

Conținutul acestui volum nu reprezintă în mod necesar punctul de vedere al Editurii Lumen sau al finanțatorilor

Publicat cu finanțarea:

media **LUMEN**
www.EdituraLumen.com